

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

F "Tėvynė"

307 W30th st

LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

Vol. I

KAINA, 2c

Chicago, Ill., Ketvergas, Gruodis-December 10, 1914.

PRICE, 2c.

No. 136

VOKIEČIŲ LAIVAI PASKANDINTI

Anglų laivynas laimejo muši Atlantiko vandenyne

Austrai suėmė dar 23,000 rusų

Lenkijoj kruviniausias mušis eina prie Lodzės

Rusai sako prie Lodzės nepametę nei vieno kareivio

ANGLAI LAIMEJO DIDELĮ JURŲ MUŠI.

LONDONAS, Dec. 9. — Šiandien oficialiai paskelbta, kad vokiečių kruizeriai Scharnhorst, Gneisenau ir Leipzigi tapo paskandinti pietiniame Atlantike.

Oficialis informacijų biuras išleido sekantį pranešimą: "Gruodžio 8 d. 7:30 val. ryto anglų laivynas po komanda vice admiralo Sir Fredrick Sturdee užmatė vokiečių kruizerius Scharnhorst, Gneisenau, Nürnberg, Leipzigi ir Dresden netoli nuo Falkland salų.

"Prasidėjo mušis, laike kurio Scharnhorst, su admiralu von Spee vėliava, Gneisenau ir Leipzigi tapo paskandinti.

"Kruizeriai Dresden ir Nürnberg pabėgo laike mušio ir yra vejami.

"Angliniai laivai taipgi tapo suimti.

"Vice admiralas raportuoja, kad anglų nukentėjo labai mažas skaičius.

"Kaikurie išlikę laivai buvo išgelbėti iš Gneisenau ir Leipzigo."

Laivai Scharnhorst, Gneisenau ir Leipzigi su kruizeriais Nürnbergu ir Dresdenu tai buvo vokiečių Pacifiko laivynas, kurs lapkričio 1 d. ties Čili pakraščiais sumušė anglų laivyną po komanda admiralu Goodhope, prazudydami maždaug 1,500 anglų jureivių.

Nuo to laiko Anglijos ir Japonijos laivų eskadros jieskojo vokiečių laivyno, apie kurį mažai bebūvo girdėti. Neseniai buvo pranešimas, kad tie vokiečių laivai apsupę pietinę Ameriką ir iš Pacifiko prasmuko į Atlantiko vandenyną.

Scharnhorst ir Gneisenau buvo didžiausi iš tų laivų. Abudu buvo tos pačios klasės laivai, ir turėjo po 11,600 tonų inialpos, buvo 450 pėdų ilgio ir galėjo plaukti 22½ mazgų į

valandą. Apginkluoti Kiekvienas jų buvo 14 didelių armotų, 20 mažesnių, 4 kulksvaizdžių ir 4 torpedinėmis tubomis. Jureivių ant kiekvieno buvo po 750.

Kruizeris Leipzigi turėjo inialpos 3,250 tonų ir buvo aptarnaujamas 286 jureiviu. Ilgo turėjo 341 pėdą ir buvo apginkluotas nedidelėmis armotomis.

∞
DAR 23,000 RUSŲ SUIMTA
NELAISVĖN.

WASHINGTON, D. C., Dec. 9. — Austrijos ambasada gavo telegramą iš Vienos, kurioj sakoma: "Mušis Lenkijoj eina gerai. Vakarinėje Galicijoj austrų-hungarų-vokiečių pulkai užpuolė rusus iš pietų pusės, ir suėmė 23,000 nelaisvių.

∞
MUSIAI LENKIJŲ.

Vokiečiai smarkiai atakuoja rusus prie Lodzės.

PETERBURGAS, Dec. 9. — Vokiečiai vakar atakavo rusus prie Lodzės, visai nepaisydami jų nuostolių, kurie, kaip pranešama, buvo baisūs.

Vokiečiai slumia mušin kolumną po kolumnai sujungtoji formacijoj, kur kareiviai eina pety į petį, ir todėl daug jų žūsta. Tai parodo, kad vokiečiai tvirtai yra pasiryžę paimti šitas rusų pozicijas, kurios randasi ant tiesaus kelio ant Varšavos ir iš kurių Varšava yra arčiausia.

Nežiurėdami baidios rusų ugnies, vokiečiai pėstininkai guli negiliose tranšėjose, kurias jie išsikasė štikais ir rando už 200 žingsnių nuo rusų pozicijų. Sako artilerija vokiečiai privežė už 800 žingsnių prie rusų pozicijų.

"Armijos Žinios" praneša, kad vokiečiai, eidami iš Lasko, tolyn, užpuolė Pabianicus, 10 mylių nuo Lodzės, ir privertė

rusus pasitraukti, vienok vakarui prisartinus rusai užpuolė vokiečius ir padarė jiems daug nuostolių.

Prie Zdunskos Wolos, Lasko ir Pabianicų vokiečiai padarė gerus žingsnius prie Varšavos.

Apsumasis rusų judėjimas prie Krakovo eina išlėto, bet pasekmingai. Rusų pulkai čia dabar randasi prie Volickos, 6 mylios nuo Krakovo, ir iš čia nusitęsia iki Nowo Sandeco, 70 mylių nuo Krakovo. Vokiečiai su austrais bando dabar apėiti šitą rusų sparną.

∞
LOWICZO PRAGARAS.

PETERBURGAS, Dec. 10. — Telegrama iš Lowiczo, kur jau dvi savaiti eina mušis ir nesiliaujas bombardavimas iš visų pusių, sako, kad Lowicze dabar yra tikras pragaras.

Daugybė valdžios ir privatių namų yra sugriauta. Gyventojai pasislėpę sklepuose, vienok ir ten šimtai jų užmušta ir sužeista.

Daugybė žmonių pražuvo, bandydami išbėgti iš miesto. Tarp pražuvusių yra daug moterų su kudikiiais ant rankų.

∞
VOKIEČIAI ARTINASI PRIE
VARŠAVOS.

LONDONAS, Dec. 9. — Varšavai dabar gresia pavojus iš šiaurės pusės.

Vokiečių spēkos iš Mlawos veržiasi tolyn pagal geležinkelio, kurs veda per Novo Georgievską į Varšavą. Vokiečių linija siekia iki Przasnyco, kur dabar vokiečiai yra susirėmę su rusais. Przasnycz randasi už 50 mylių nuo Varšavos.

Kad taip yra, prisipažįsta ir rusų pranešimas, kurs mini, kad mušis tebesitęsia Przasnyco apielinkėje.

Peterburgo laikraščiai ramina savo skaitytojus, kad su naujais metais Rusija pasiųs mušio lauką milžinišką armiją, ir tada galės greičiaus su mušti vokiečius.

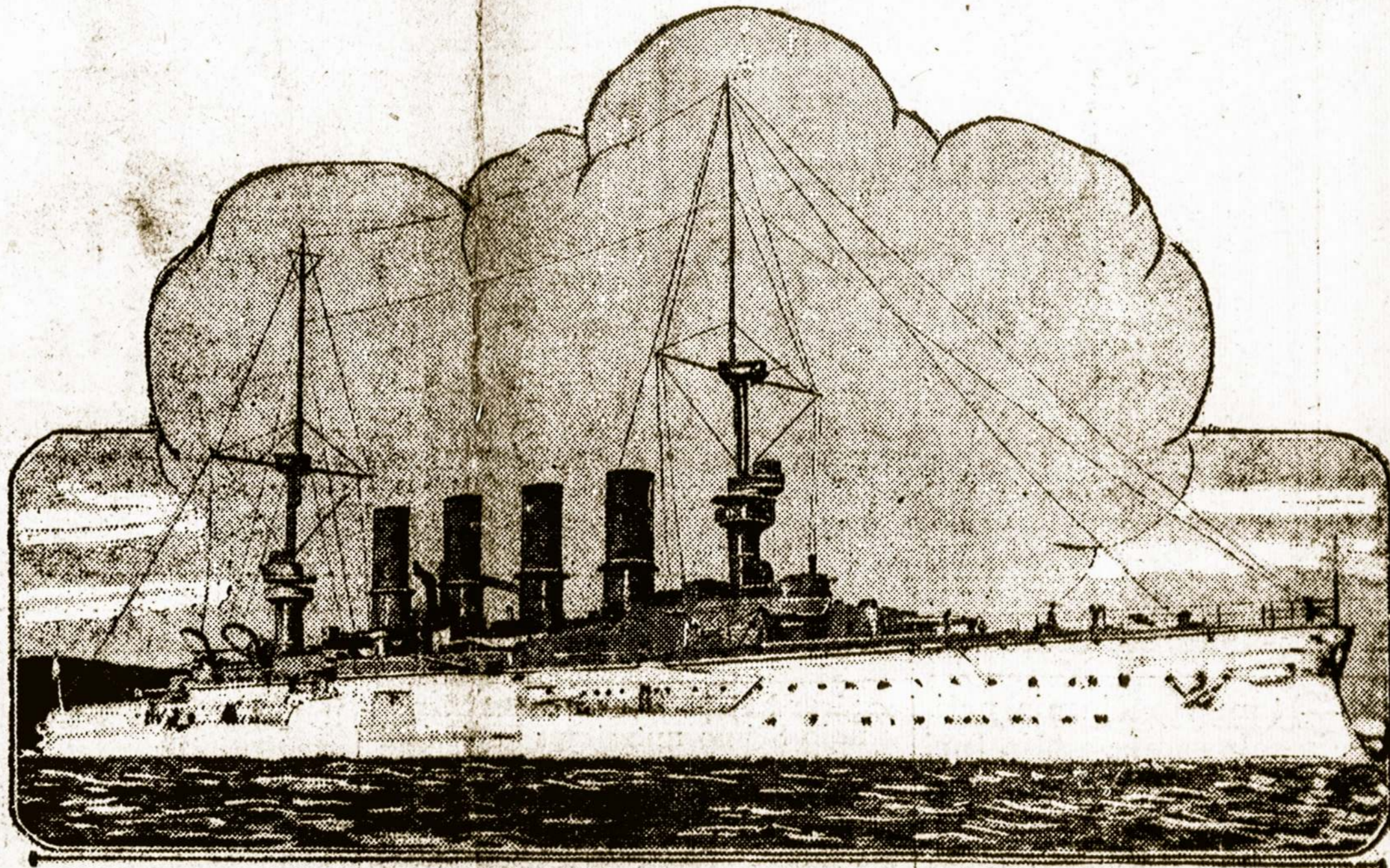

Photo by American Press Association.

Vokiečių kariškas laivas Scharnhorst, kurį kartu su Gneisenau ir Leipzigu paskandino anglų laivai pietiniame Atlantike.

RUSAI SUSTOJO TVIRTU- MOSE.

BERLINAS, Dec. 9. — Oficialis apskelbimas šiandien sako: "Šiaurinėje Lenkijoj mušis pulkai arti susidūrė su rusais, kurie nebebėga, apsisotė tvirtai apginkluotose pozicijose. Į rytus nuo Wartos upės prie Lowiczo mušis tebesitęsia. Pietinėje Lenkijoj austro-vengrų pulkai, kariaudami kartu su mūsų pulkais, pasekmingai atnaujino ataką."

∞
RUSAI PRISIPAŽISTA
ATIDAVE LODZ.

LONDONAS, Dec. 10. — Iš Peterburgo atėjo prisipažinimas, kad rusai atidavė vokiečiams miestą Lodz, Lenkijoj. Rusų pranešimas betgi sako, kad vokiečių pasigyrimas, buk jie suėmė 100,000 rusų nelaisvėn, yra vienas absurdas. Rusai, sako, nepametę nei vieno kareivio, atiduodami pozicijas prie Lodzės.

∞
VOKIEČIAI IR FRANCUZAI
SKELBIA APIE PASISE-
KIMUS.

LONDONAS, Dec. 9. — Vokiečių ir francuzų oficialiai pranešimai šiandien prieštarauja vienas kitam.

Iš Berlino pranešama, kad vokiečiai atmušė francuzų atakas ties Souain, Varennes ir Vouquers, kad užėmė francuzų pozicijų Argonne miškuose ir kad francuzai turėję daug nuostolių prie Nancy.

Paryžiaus pranešimas sako, kad francuzai paėję pirmyn Somme departamente ties Parvillers ir kad atmušę vokiečių atakas ant Tracy del Val, Argonne miškuose ir ant Meuse augštumų francuzai progresavę. Aisne apskritėje francuzams taipgi sekėsi, tik vienoj vietoje vokiečiai minomis išsprogdinę francuzų tranšėją;

TALKININKAI ATSIEMĖ DIXMUDE.

ROTTERDAM, Dec. 9. — Telegrama iš Sluis praneša, kad talkininkai atėmė nuo vokiečių Dixmude ir paėję nuo čia šešias mylias į šiaurę iki Zevecolle, kurs randasi tik už vienuolikos mylių nuo Brugges. Telegrama sako, kad angliai su francuzais nuolat stumia vokiečius atgal.

∞
JAPONŲ LAIVAI JIESKO VO-
KIEČIŲ LAIVŲ PACIFIKE.

TOKIO, Japonija, Dec. 9. — Vice-admirolas Pakuro, kalbėdamas atstovų bute, šiandien pasakė, kad Japonijos užduotis šioj karėje nėra dar išpildytos. Kol karė tebesitęsia Europoje, japonų laivai turi gelbėti Anglijos laivynui. Dabar japonų kariški laivai jiesko vokiečių laivyno pietinės Amerikos vandenyse.

∞
CHOLERA GREITAI
PLATINASI.

ROTTERDAM, Hollandija, Dec. 9. — Iš Berlino pranešama, kad sveikatos departamentas Vokietijoj užregistravęs 36 susirgusius cholera lapkričio mėnesyje.

Austrijoj, ypač Galicijoj, cholera platinasi labai greit. Pirmoje savaitėje lapkričio mėnesio ten buvę užregistruota 844 susirgimai cholera. Iš susirgusiųjų cholera 331 numirę. 90 žmonių numirę nuo choleros vienoje Viennoje.

Vengrijoj už tą pačią savaitę susirgimų cholera buvo 532.

∞
CALIFORNIA SIUNČIA LAI-
VĄ SU PASALPA BELGAMS.

LOS ANGELES, Cal., Dec. 9. — Iš Los Angeles uosto išplaukė į Rotterdamą laivas Camino su dovanomis nukentėjusiems nuo karės belgams. Dovanų žmonės prinesė tiek daug, kad laivan nesutlipo. Laivas Camino plauks Hollandijon per Panamos kanalą.

Sudegė Edisono Dirbtuvės

WEST ORANGE, N.J., Dec. 9. — Gaisras šiąnakt čia sunaikino beveik visą Edisono kompanijos dirbtuvę, kurios murai buvo iš cemento ir turėjo būti nesudegami. Nuostolių gaisras padaręs apie septynis milijonus dolerių. Dirbtuvė buvo apdrausta ant penkių milijonų dolerių. Išgelbėti nuo ugnies buvo tik vieni namai, kuriuose randasi išradėjo T. Edisono laboratorija. Gesinant gaisrą keturi ugnagesiai buvo sužeisti. Apie tris tukstančiai žmonių, kurie dirbo Edisono dirbtuvėse, dabar bent laikinai neteks darbo. Edisono dirbtuvėse išviso dirbo apie 7,000.

Kadir gaisras daug nuostolių padarė, bet išradėjas Edisonas nenusiminė. Žiurėdamas, kaip dega jo milžiniška dirbtuvė, jis pasakęs:

"Nors aš turiu daugiau kaip 67 metus amžiaus, bet aš-rytoj vėl viską pradėsiu išnauju."

∞
AMERIKOS RESPUBLIKOS
REIKALAUJA UZLIAIKYMO
NEUTRALITETO AMERIKOS
VANDENYSE.

WASHINGTON, D.C., Dec. 9. — Dvidešimt Amerikos respublikų per savo atstovus išrinko komisiją, kuri turi nužymėti neutralių šalių teises Amerikos vandenyse.

Siame reikale yra jau susidariusi Pan-Amerikoniškoji unija.

Išrinktosios unijos komisijos prezidentu yra Suv. Valstijų sekretorus.

∞
DEVYNI UZMUSTI MAINOJE.
SCRANTON, PA., Dec. 9. — Šiandien Diamond mainoje devyni žmonės tapo užmusti, o penki sunkiai sužeisti. Nelaimė atsitiko del neatsargumo darbininko. Besileidžiant apacion, vienam darbininkui iškrito iš rankų dinamitas ir eksplodavo. Eksplozija išrovė klėtkos dugną, ir visi sukrito šaftos apacion.

∞
TURKAI NORĖJĘ BOMBAR-
DUOTI SEVASTOPOLI.

PETERBURGAS, Dec. 9. — Turkų laivynas Juodosiose juruose vėl pradeda veikti. Rusijos admiraltija šiandien praneša, kad turkų kruizeris Breslau pasirodęs prie Sevastopolio panedelyje, ir norėjęs pristartinti prie fortų ant švieto tolimos. Betgi rusų kruizeriai ir aeroplanai užpuolę turkų kruizerį ir nuo Sevastopolio jį nuviję.

∞
VERA CRUZ, Mexika, Dec. 8. — Carranzos valdžia paėmė į savo rankas visus geležinkelius ir visas telegrafo ir telefono linijas Carranzos kontroliuojamoj teritorijoj. Carranza apskelbė, kad to reikalauja karės stovis.

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News

Published daily, except Sunday, by Lithuanian News Publishing Company, Inc. Address, Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone, Canal 1506

Terms of subscription: In Chicago, by carrier, per week 12 cents; by mail, one year \$6.00. Outside Chicago, by mail, one year, \$6.00;

Entered as Second-Class Matter March 7, 1914, at the Postoffice at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

NAUJIENOS
Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje
Eina iš Chicago kasdien, išskiriant Nedėliams.
Leidžia Naujienų Bendrovė.
Prenumeratės kaina:
Chicagoje — per išnešiotojus 12 centų savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00, pusei metų \$3.50. Kitur, nei Chicagoje, metams \$5.00. Pusei metų \$3.00. Trims mėnesiams \$1.75. Dviem mėnesiams \$1.25. Europoje, metams \$7.00. Pavienių dienraščio numerių kaina 2c. Adresas: Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas, Canal 1506.

Redakcijos Straipsniai
Prezidento Adresas

Paskutinei dabartinio kongreso sesijai prasidėjus, prezidentas Wilsonas perskaitė susirinkusiems šalies atstovams savo pranešimą (adresą). Jisai paminėjo labai trumpai darbus, kuriuos kongresas iki šiol yra atlikęs, ir daugiausia domos atkreipė į naujus jo uždavinius.

Tarpe dalykų, kuriuos turi šioje sesijoje kongresas apsvaistyti, Wilsonas pažymėjo prekybinio laivyno įsteigimą, natūralių šalies spėkų išplėtojimą, farmacijų kredito sutvarkymą, valdžios išlaidų sumažinimą, krantų apsaugojimą ir šalies apsigynimą. Toks programą yra, be abejonės, pakankamai didelis, kad užimtum jo visą sesijos laiką, bet jisai atsižymi keistu vienpusiškumu.

Salyje didelę didžiumą gyventojų sudaro darbininkai, bet apie jų specialius reikalus ponas prezidentas nepratarė nė žodžio, tarytum jų nebūtu. Jo akis mato tik tai, tokias dalykus, kurie paliečia stambiųjų biznierių, na, ir da fermerius, — nors apie pastaruosius jisai irgi nepasakė nieko pozityvaus. Tuo tarpu, kaip tik darbininkų padėjimas salyje visą laiką, kuomet viešpatauja Wilsono partija, darosi diena iš dienos vis labiau nepakenčiamas.

Salyje baisiai pabrango gyvenimo produktai. Nedarbas išmetė ant gatvės milijonus darbininkų. Bet p. Wilsonas nepasistengia pagalvoti apie tai, kaip tą blogybę pašalinti.

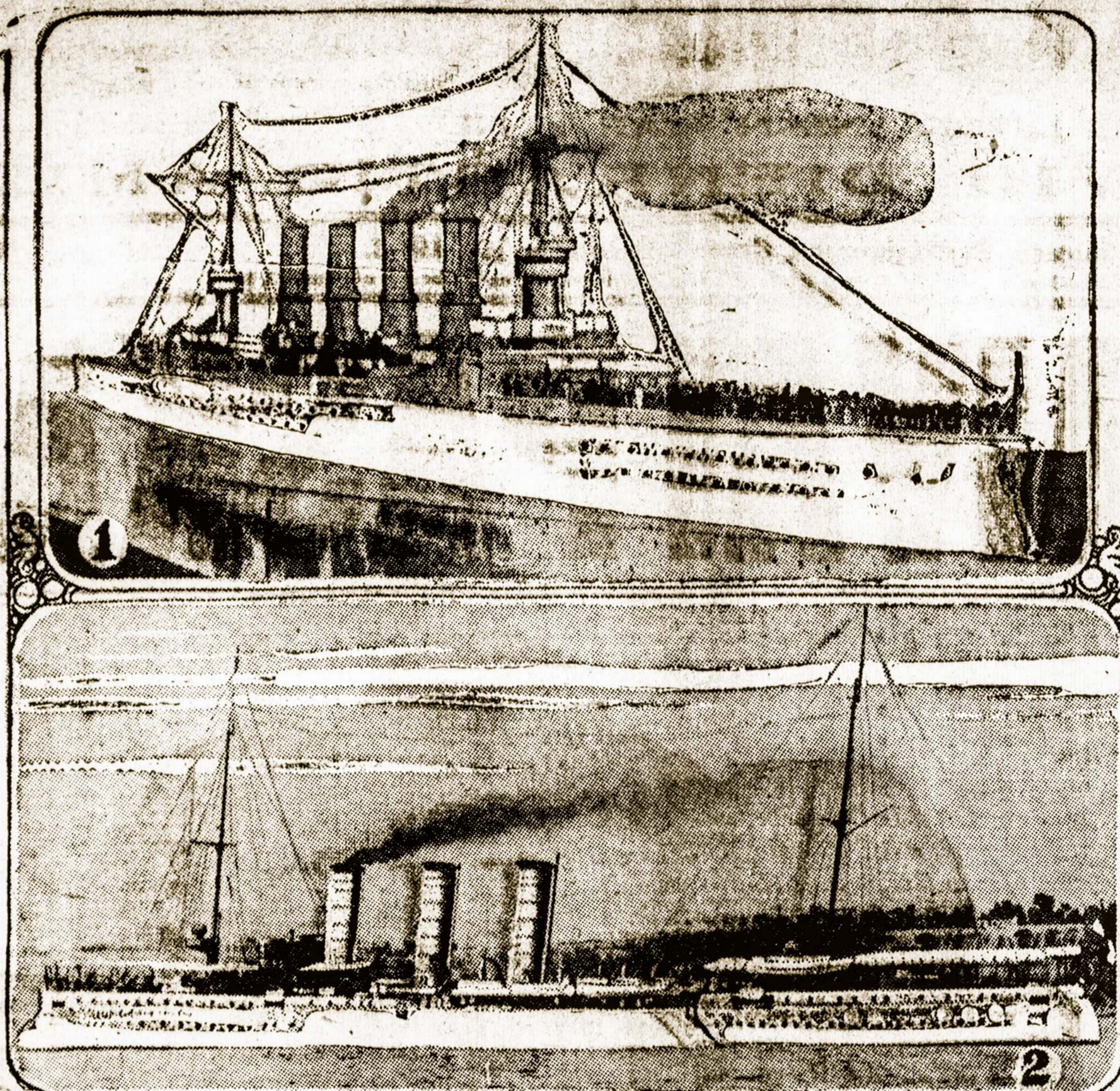
Lygiai tuo laiku, kada jisai rengė savo adresą kongresui, Colorado angliakasiai pradėjo tarties, kad pabaigus pasibaistintą streiką, kuris tęsėsi daugiausia kaip metus laiko ir paėmė tokias daugybes aukų iš darbininkų pusės. Bet ne šitas atsitikimas nepriminė prezidentui, kad jo, kaip vyriausio valstybės viršininko, pareiga yra ką nors daryti, idant įvyktų žmoniškesni santykiai pramonijos srityje.

O Wilsonas, kai ir visa jo partija, juk tapo įkeltas į ofisą darbininkų balsais!

Gera yra tikrai viena prezidento pranešime: jiasį gana griežtai išsireiškė prieš militarizmo agitatorius ir pasižadėjo laikytis "taikos ir sutikimo" politikos.

Colorados Streikas

Colorados anglių kasėjai nutarė baigti savo ilgą streiką ir prisipažinti pergalėtai. Jie grįš į darbą — tie, kurie gaus

1 GNEISENAU. 2 LEIPZIG
Paskandinti vokiečių kariški laivai Gneisenau (viršuj) ir Leipzig (apačioj).

darbo — tomis pačiomis netiksimomis sąlygomis. Jie turi priimti tą, ką jiems duoda kasvėklų kompanijos, nes jiems kitokio išėjimo nebėra.

Darbininkai pralaimėjo streiką dėl to, kad jie turėjo prieš save ne tik galingą kapitalistų susivienijimą, bet ir valdžią Colorados vyriausybės paėmė ant savęs kompanijų sargo pareigas, siuntė savo miliciją šaudyti darbininkus ir darė visa, kad sulaužus streiką.

Kapitalistai pergalėjo. Dabar jie gali da brutališkiau apseiti su darbininkais, nes pastarieji nebeteko spėkų priešintis. Bet ar ilgai jie taja savo pergale džiaugsis, tai kitas klausimas. Ilga ir sunki kova pažadino darbininkuose neapykantą prieš savo ponus, o kovos nepasisekimas jį da padidins. Darbininkai tylės tik tai toliai, kol neras progos vėl sukilti.

Nesidžiaugs kapitalistų laimėjimu ir jų pagelbininkė valdžia. Ji pasirodė, kas esanti. Susipratusiems darbininkams nebus dabar sunku Colorados angliakasių padaryti tokiais pat priešais kapitalistinės valdžios, kokiais jie yra kapitalistų kompanijų.

Apžvalga

"V. Lietuvių" da sykį parodė savo veidą ("Laisvė", 95 n.).

Pranešime apie poseiminę tautininkų konferenciją ji buvo parašius, kad prie "bepartyviškosios" tautininkų partijos prisidėjęs tarp kitų ir Fr. Masulevičia, socialistas. Pastarasis užprotestavo prieš tai, bet "V. L." redakcija prie jo protesto pridėjo prierasą, kuriame ji sako, kad Masulevičia dalyvavęs visuose konferencijos balsavimuose, ir kad po to jau parlamentarizmo taisyklės jam neleidžiančios jos nutarimų išsižadėti. Mūsų levičia atsakė į tai "atviru laišku" ir "V. L." redaktorių, nurodydamas, kad jisai (M.) tautininkų konferencijoje buvęs tikrai kaip pašalinis žmogus ir nė kartą nebalsavęs — nė už jos nutarimus, nė prieš. Po to jisai rašo.

Beje, kalbant apie parlamentarizmą, būtų gerai ir Tamstai (p.

Sirydūti) pačiam atsimint Visuotinio Seimo nutarimus apie Izid. L. ninkus, kuriuos užgėrė ir tautininkų konferencija. Tamsta pats būvot seimo sekretorium ir pirmas sulaužė parlamentarišką tiesą. Dabar savo nuodėmę priksiat man...

Tikėdamas, kad vardan teisybės patalpinsite tuos mano paaiškinimus "V. L.", palieku etc.

Bet "V. L." to laiško nepatalpino ir savo melo apie Masulevičių neatšaukė.

"Kada krikščionys kariauja, ar jie yra krikščionys?" klausia Garet Garrett "Everybody's Magazine". Savo straipsnyje autorius paduoda statistikos žinias apie krikščionių ir nekrikščionių skaičių visame pasaulyje ir Europoje.

Katalikų	240,000,000
Protestonų	150,000,000
Graikų (stačetikų)	100,000,000
Absėnų	3,000,000
Armėnų	1,000,000
Kitokios	250,000
Viso	494,250,000

Nekrikščionių sektos sulig 1910-m. statistika turėjo:

Konfucijaus pasekėjų	340,000,000
Hindusų	220,000,000
Mahometonų	200,000,000
Budistų	200,000,000
Polytheistų	110,000,000
Zydų	10,000,000
Viso	1,080,000,000

Atskirose dalyse svieto 1900 m. krikščionys buvo taip pasidalinę:

Europoje	382,500,000 arba 95.4 procentai visų gyventojų.
Azijoje	30,000,000 arba 3.3% vis. g.
Afrikoje	8,000,000 arba 5.9% v. g.
Amerikoje	144,000,000 arba 97.9% visų gyventojų.
Australijoje	5,700,000 arba 87.6% visų gyventojų.

Nuo to laiko, kada krikščionys galutinai pergalėjo mahometonus (1571 m., mušyje prie Lepanto), iki šiol buvo pasaulyje 85 didelės karės. Iš skaičiaus, sako straipsnio autorius,

krikščionys kariauvo su krikščionimis keturias dešimtis du kartus, krikščionys su nekrikščionimis kariauvo dvidešimt aštuonis kartus, o nekrikščionys su nekrikščionimis kariauvo tik tai penkiolika kartų.

Garet Garrett sako, kad šitos skaitlinės neliudija, jogei krikščionybė buvusi ir esanti karyjų priežastis. Tai, žinoma, tiesa. Bet tiesa, be abejonės, ir tai, kad krikščionybė nepa-

jiegia prašalinti karės — net sumažinti jos. Jeigu dabartinėje Europoje daugiau, kaip 95 procentai gyventojų, išpažįsta Kristaus mokslą, ir, to neveizint, beveik visa Europa — kariauja, tai jau krikščionybės pasekėjai nelabai gali didžiūtoties.

Atžagareiviams dabar geri laikai. Karė sukėlė didelę neapykantą tarpe tautų ir įvarė baimę žmonėms. Tuo skubiniasi pasinaudoti miniu išnaudotojai ir temdintojai, "Milwaukee Leader" pastebi, kad

Francijoje klerikalizmas ir monarchizmas, kurie eina ranka rankon, įgija vis daugiau paramos valdžioje. Iš Anglijos, Rusijos ir Vokietijos ateina nuolatos žinios apie tai, kaip klerikalų politikiariai stengiasi, naudodamiesi pasaulio nelaimė, paimiti į savo rankas valdžios spėką ir privilegijas.

Laikraštis sako, kad Rymo popiežius ketinąs siųsti savo atstovą valstybių kongresan, kuris įvyks po dabartinės karės.

Tik kažin, ar reakcijos gadydnė nepasibaigs kartu su karė?

Skaitytojų Balsai

LIETUVIAI UKININKAI.

Žinodamas, kad Naujienos yra labai plačiai prasiskleidę tarp lietuvių ir kad jos rupinasi darbininkų buvio pagerinimu, tad ir aš pasiryžau parašyti trumpą straipsnelį apie ukės.

Kas nori linksmai ir laimingai gyventi toli nuo baisių fabriku ir mainų, kuriose laiko žmogų kol jis jaunas, o kada paseno, išmeta jį už savo vartų, tai turi rupintis igyti ukį žmogus gyvendamas ant ukės gali džiaugties gamtos grožybėmis iki žilai senatvei.

Žmonės gyvendami miestuose ir dirbdami fabrikuose nemato ir nesidžiaugia vaikais ir negali jų užlaikyti kruvoje. Visai kitaip yra ant ukės. Kaimietis visados linksmas, ramus, tykus. Ir aš linkiu, kad kiekvienas lietuvis darbininkas stengtųsi pasilikti ukininku.

Michigan valstija yra centru lietuvių kolonijų, kur daugiausia yra lietuvių ukininkų. Čia lietuviai turi savo ukišką draugiją ir žada uždėti knygyną. Kad čia lietuvių ukininkų yra

nemažai, parodo skaitlius vaikų lankančių mokyklas.

Taip Big Boss Lake mokykloj mokinasi 18 lietuvių vaikų. Štai surašas jų pavardžių, kuri suteiki man p-lė M. K.: Emilija Ardinavičiūtė, 8 metų, Jurgis Ardinavičia, 13 m., Antanas Kiedis, 11, Jurgis Kiedis, 13, Marė Mažeikaitė, 11, Pranutė Mažiokaitė, 13, Jonas Mažeika, 9, Marė Kačinskaitė, 10, Pranutė Kačinskaitė, 13, Antanas Mačėjunas, 12, Marė Mačėjunaitė, 8, Pranas Benošius, 14, Kabačiauskas, 10, Kabačiauskas, 13, Raulinaitis, 11, Raulinaitis, 14, Magdūtė Karaliūtė, 12 ir Jonas Karalius, 14 metų.

Welston mokyklą lanko 7 lietuvių vaikai, o "Norman" Dist 2 lanko 5 lietuviai. Beabejonės, yra daugiau lietuvių vaikų lankančių kitas mokyklas. Čia tik pažymėjau savo apielinkės.

Čia neužlgo lietuvių ukiai žydėte žydės ir žmonės be baimės žiūrės į bedarbes. Skaitlius lietuvių ukininkų sparčiai kyla: žmonės tankiai atvažiuoja ir nuolat perka naujas ukes, taiso, valo žemę ir budavoja namus. Lietuviai ukininkystę supranta neblogiau už kitus ir tvirtai įsigyvena. Neužlgo čia bus tikra Lietuva.

Zemė Michigano valstijoj yra gera ir visur gražios apielinkės, taip kad smagu gyventi. Welstono apielinkėj keturių pavių žemė priguli G. W. Swigartui, kuris rupinasi lietuviams ir juos myli.

Mano noru yra kviesli lietuvių apsigyventi ant šitų ukų, kur turėsite linksmesnį gyvenimą, negu miestų fabrikuose ir baisiose mainose. Gera ukė, tai neissemami turtai ir ten tik gyvenimas. *Walter Strygas, Wellston, Mich.*

Laiškai iš Lietuvos

LAISKAI IS TAURAGĖS.

Tauragė, parubežinis miestelis prie Prusijos, Kauno gub. buvo per tulą laiką vokiečių žvalgu užimtas. Užimta buvo ir keletas kitų artimesnių rubežiui miestelių Kauno gub. Tas vietas, Telšių ir Raseinių pavietus, patįs rusai išplėšė, o jas pribaiigė naikinti vokiečių žvalgai. Žemiau sekanti laiška yra rašyti iš Tauragės jau rusams vokiečių žvalgu išvi-

pus. Marcijona Sankalienė 28 d. rugsėjo rašo savo dukteriai Onai į Chicago.

Mūsų kraštą užgriebė karė. Žmonės plėšia, dvarus ir namus degina, o žmonės paėmė varo į Vokietiją. Nuo armotų ir šautuvų šaudimo negalima apsilkausyti. Tauragė buvo vokiečių užimta, bet dabar rusai vėl atsiėmė.

Neturime nei dienos, nei nakties ramios, esame kaip tos muselės, kurios belėkdamos nukrinta ir nebėra jos daugiau ant šio svieto.

Tavo du broliukai Jonas ir Izidorius išvaryti į karę. Jonas — Kaune, o Izidorius — Kijevo, gub. nežinia ar tebėra gyvi, nes nebėra šo.

Dar turime ką pavalgyti, bet yra ir tokių žmonių, kurie neturi ką valgyti; užsidirbti negalima, bet nėra kur ir nusipirkti. Kariuomenės pilni miesteliai, negali nei praieiti.

Daug vaizdžiau aprašo visą padėjimą Marė Ambruzaitikė savo laiške rašytame 28 d. spalio savo broliui Antanui Ambrazaičiui į Chicago.

Naujienų daug rašyti negalima, rašau nors keletą žodžių.

Pas mus visi vyrai kuriems tik pripuolė, ištraukė į karę. Atėmė daug gyvulių ir išvarė į Rusiją. O kurie dar buvo pasilikę, tai kaip užėjo prusai, tai ką galėjo, tą ir plėšė ir vežė į savo žemę. Dvaruose ir sodžiuose neliko nė gyvulių, nė javų. Krautuvės tuščios.

Ir mes per 14 dienų buvome nelaisvėje, tai mūsų šviesiausias karalius atsiuntė karalius ir juos išvijo ir mus paliosavo iš nelaisvės. Mes kasdien girdime kanuolių baubimą.

Aš dabar esu nesveika; antra savaitė guliu ant patalo, visur man skauda. Labai daug baimės turėjome ir toli bėgome, o naktį drėbėjome kur jilnde. Nuo to ir pakilo visos ligos. Ne man vienai, bet daug tokių yra pas mus.

Jei pamatytumei mūsų gyvenimą, tai nulistumėi. Visi pas mus, parubežįj, lygus, ir ponai ir beturčiai.

Kada mes išgirstame kad bus bėda, tai bėgame kaip žuikiai ryšelius užsimėtę ant nugaros. Toliaus nubėgę pasisilepiam. Kaip jau praima tas laikas, tai vėl slenkam kiekvienas į savo vietą.

Kartais atsitinka, kad parėjus nei nei valgyti nesuspėjame išsivirti (turime dar kelias roputes (bulves), ką prusai neatėmė), kaip vėl turime kur nors pasikavoti.

Ką tik ir aš nekritau; per mano smakrą kulka pralėkė, tarsi kaip su peiliu perpjovė. Kad per pusę centimetro augščiau, tai būtų smakrą ir danti nunešius. Aš labai iš to nusi-gandau ir nebežinau ar atsigausiu, nes visos ligos susimėtė.

Vaiščiūti aš negaliu, o daktarams juk daug reikia. Prašyčiau tos malonės, kad kaip žadėjai; prašau atsiųsti nors kelis grašius man.

Zofija Ambrazaitikė pridėjo dar tokių prierašą prie laiško. Aš visą laiką nebuvau namie, išbėgau labai toli, o kaip jau čia liko geriau, tai parėjau namo. Nepraėjo ir pusantros valandos, kaip užėjo vėl didelis išgastis. Norėjau bėgti atgal, bet negalėjau palkiti molinos, bet greitai viskas praėjo. Dabar jau keturios denos kaip jau ramiau.

Iš LIETUVOS

Vaškai (Pañ. ap.). Daug vyrų išimta ir pas mus. Apie vienus sužinojome, kad jau puolė karėje, o kiti guli ligonbučiuose. Armotų griausmas girdžiasi ir pas mus ir kartais net labai sudreba, nuo rubežiaus jog gyvename net toliaus 100 verstų! Iš priežasties taip neramaus laiko žmonės niekur nenori kiek toliaus išvažiuoti. Zydai nieko nebeperka nuo karo pradžios. Ypač atpigo žasis, paršiukai ir kitokie gyvuliai. Javų užderėjo šiemet mažai ir nedaug fėliks parduoti. Javai dar tebekuliami.

Vaškų aptiekos namuose ir Zvanagalos dvare ketinama in-taisyti lazaretus. Panelė Chodakauskaitė iš Vitartų dvoro, kuri darbavosi del lietuvių labo, išvažiuo karo laukan kaip mielaširdingoji. Ji ma, mokinosi ir... jimos. Ligšiol abelnai gyvename ramiai ir niekas mūsų neskrandžia.

Abeliai (Ežer. ap.). Prasi-dėjus karui blaivybės klaus-

mas čia jau kaip ir išrištas ir tuo žmonės džiaugiasi. Smulkles uždarytos ir žmonės skaitlingai lanko arbatnamį; pradėjo pareiti ir daugiau laikraščių. Katik pro langą praėjo griaudingas dainas dainuodami naujokai. Jų didelis burys žengia pėsčia į Ežerėnus už 40 verstų ir vėl tyła. Vietinėje mergaičių mokykloje mokslas eina vėl tvarkingai; mok. K. Bajoras nuo karo sugrįžo, pasaziūrų traukinys pro čia eina į Panevėžį ir atgal į Dvinską sulig naujo parėdymo tik vėnų syk į parą.

Korespondencijos

MELROSE PARK, ILL.

Užmušė lietuvį.

Gruodžio 7 d. 6 val. vak., ant geležinkelio tapo užmuštas 30 metų amžiaus lietuvis J. Rauba, vedęs paliko pačią ir du mažus vaikelius dideliame nuliudime. *Laisvas Vaikas.*

SPRINGFIELD, ILL.

Prakalbos. Komitetas aukų rinkimui.

Gruodžio 6, atsibuvo Viešas lietuvių susirinkimas ir didelės prakalbos. Kalbėjo iš Chicago, Ill. "Naujienu" redaktorius drg. P. Grigaitis dviejuose atvejuose.

Pirmą syk kalbėjo apie dabartinę Europos karę, jos baisenybes ir priežastis delko jį invyklo. Dabartinė karė yra didžiausia ir baisiausia už visas kitas pirmiau buvusias. Šioj karėje skerdžiasi ne šimtai tukstančių žmonių, bet milijonai su geriausia išobulintais žudymo įrankiais. Ir taip skerdžiasi viena kita apšviestiausios civilizotos krikščioniškos Europos tautos. Žudoma ir naikinama miestai, kaimai, girios, brangiausios mokslo įstaigos, istoriškos liekanos, muzėjai, šventenyčios, žodžiu sakant, viskas naikinama, kas tik buvo civilizuoatam žmogui brangu ir miela. Zusta šeimynų tėvai — maitintojai, palieka našlies ir maži našlaičiai be pastogės, be rubų, be maisto. Kas juos globės ir augins? Mus tėvynės Lietuvos jau didesnė dalis nuterota, išpustyta. Nelaimingų našlaičių randasi tukstančiai. Kitos tautos sujudo tvirti pašelpo fondus, rinkti aukas ir teikia nelaiminėjams pašelpą. Nagi mes lietuviai, ar atsiliksime? Selpkime juos. Neužtenka pasakyti, kad kiekvienas savisiškiams nusiųsime. Dabar pinigūs nelengva į Lietuvą nusiųsti ir tikėties kad patėktų tam kam siūnciama. Pašalpą galima nusiųsti vien tik per tam tikrai užtikrintų žmonių rankas.

O priežastis karės visai, sako, žmonės aiškina, net ir didžiausi mokslinčiai ne vienkiaiai apie dabartinės karės priežastis kalba. Vieni kaltina krikščionybę, kad per daug doroje nupuolusi ir nesistengusi karę sulaiykiti, kiti verčia kaltę ant kaizerių ir carų, buk jie karę užmanę. Randasi ir tokių ką kaltina ir socialistus, kad šie per silpni buvę ir negalėję prieš veją papusti. Bet tikriausiu ir didžiausiu kaltininku šios karės yra dabartinis netikęs kapitalistiškas surėdymas.

Pertraukoje buvo renkamos aukos nukentėjusiems nuo karės. Surinkta \$36.65. Antru syk drg. P. Grigaitis kalbėjo apie darbo žmonių reikalus ir labai vaizdingai nupiešė šiandieninį ir praeties darbininkų gyvenimą. Pasielkė vergijos ir baudžios laikus, kaip tuose laikuose žmonės gyveno, mąstė ir kuo save laikė. Tuose laikuose darbo žmonės savo protu negyveno, jų protą valdė ponas. Kaip norėjo, taip ponas su savo vergais elgėsi. Jis galėjo vergą parduoti, užmušti, nukankinti, ar kaip kiatip su juo pasielgti. Vergams buvo įkalbama ponų ir kunigų, kad jie yra jau taip gamtos sutverti vien tik vergais buti, o ponams daleista vergus valdyti ir kankinti. Žmonės — vergai ir tikėjo tuomet, kad taip reikia buti, nei ne galvojo kad ateityje bus geresnė darbininko dalis. Šimtmečiai slinko, laikai mainėsi, sykiau ir žmonių supratimas keitėsi. Šiandien jau ir darbininkai protauja, lavinasi mokimasi ir temija kas apie juos veikiasi. Tveria unijas, dalyvauja politikoje ir pradeda pamatyti, kad ir jie yra tokie pat žmonės, kaip ir ponai.

Daugumas protaujančių darbininkų jau drąsiai tiki, kad ir nuo šiandieninės kapitalistiškos priespaudos netrukus priesartins laikas pasiluosuoti ir sulaukti ateityje šviesesnį rytojū. Taigi ir mes lietuviai, sako drg kalbėtojas, nei trumpiausios valandėlės liuosolaiko nepraleiskime veltui; mokinkimės, lavinkimės, skaitykime naudingas knygas ir laikraščius, judinkime savo smegenis, kad išdrbtli švelnesnės mintis, kaip pažinti savo žmogišką vertę ir suprasti, kaip daug mes darbo žmonės, esame galingi, kad viską mes savo rankomis padirbame, o nieko sau neturime. Viską ką tik mes padarome, pavedame saujalei išnaudotojų kapitalistų, kurie nieko naudingo neveikla ir net protauti jau liovėsi.

Kalba drg. P. Grigaičio publikai labai patiko. Sako daugiau mūsų tokių kalbėtojų. Ant prakalbų atsilankė labai daug žmonių abiejų lyčių, vyrų ir moterų, kad salėje neužteko nei sedynių ir staliams buvo per ankšta. Deklamavo eiles Aldona Klambauskaitė "Jau saultutė užtekėjo." M. Lekešienė "Pasakyk, o liaudie" ir M. Gikanau skienė "Jau varnai krankia." Po prakalbų, viešas susirinkimas išrinko Lietuvos nuo karės nukentėjusiems rinkti aukas komitetą. Pirkininku išrinkta Jonas Zvingilas, sekretorium Pranas Klembauskas, kasierium Kazys Airišiunas. Rinkikais aukų išrinkta po žmones į visas dalis miesto. Pietų dalyj miesto — Tadas Samovaitis ir Juozas Rimkus; rytų — Pranas Baranauskas ir Vincas Katkevičius; vakarų — Stasys Janauskas ir Jurgis Molskis; šiaurių Vincas Zvingilas ir Vincas Kėveža. Kasierius užsistatys kauciją tiek, kiek bus reikalas. Aukos surinktos bus siūnciamos Lietuvos Selpimo Fondan.

Aukas garsinti viešas susirinkimas išrinko, kaip daugiausia čia išsiplatinusį laikraštį, iš Chicago "Naujienos." "Naujienose" bus visad pagarsinta visų aukautojų vardai, kurie tik aukaus nemažiau 25c. *V. Cernauskas.*

KALUS ir labai vaizdingai nupiešė šiandieninį ir praeties darbininkų gyvenimą. Pasielkė vergijos ir baudžios laikus, kaip tuose laikuose žmonės gyveno, mąstė ir kuo save laikė. Tuose laikuose darbo žmonės savo protu negyveno, jų protą valdė ponas. Kaip norėjo, taip ponas su savo vergais elgėsi. Jis galėjo vergą parduoti, užmušti, nukankinti, ar kaip kiatip su juo pasielgti. Vergams buvo įkalbama ponų ir kunigų, kad jie yra jau taip gamtos sutverti vien tik vergais buti, o ponams daleista vergus valdyti ir kankinti. Žmonės — vergai ir tikėjo tuomet, kad taip reikia buti, nei ne galvojo kad ateityje bus geresnė darbininko dalis. Šimtmečiai slinko, laikai mainėsi, sykiau ir žmonių supratimas keitėsi. Šiandien jau ir darbininkai protauja, lavinasi mokimasi ir temija kas apie juos veikiasi. Tveria unijas, dalyvauja politikoje ir pradeda pamatyti, kad ir jie yra tokie pat žmonės, kaip ir ponai.

Daugumas protaujančių darbininkų jau drąsiai tiki, kad ir nuo šiandieninės kapitalistiškos priespaudos netrukus priesartins laikas pasiluosuoti ir sulaukti ateityje šviesesnį rytojū. Taigi ir mes lietuviai, sako drg kalbėtojas, nei trumpiausios valandėlės liuosolaiko nepraleiskime veltui; mokinkimės, lavinkimės, skaitykime naudingas knygas ir laikraščius, judinkime savo smegenis, kad išdrbtli švelnesnės mintis, kaip pažinti savo žmogišką vertę ir suprasti, kaip daug mes darbo žmonės, esame galingi, kad viską mes savo rankomis padirbame, o nieko sau neturime. Viską ką tik mes padarome, pavedame saujalei išnaudotojų kapitalistų, kurie nieko naudingo neveikla ir net protauti jau liovėsi.

Kalba drg. P. Grigaičio publikai labai patiko. Sako daugiau mūsų tokių kalbėtojų. Ant prakalbų atsilankė labai daug žmonių abiejų lyčių, vyrų ir moterų, kad salėje neužteko nei sedynių ir staliams buvo per ankšta. Deklamavo eiles Aldona Klambauskaitė "Jau saultutė užtekėjo." M. Lekešienė "Pasakyk, o liaudie" ir M. Gikanau skienė "Jau varnai krankia." Po prakalbų, viešas susirinkimas išrinko Lietuvos nuo karės nukentėjusiems rinkti aukas komitetą. Pirkininku išrinkta Jonas Zvingilas, sekretorium Pranas Klembauskas, kasierium Kazys Airišiunas. Rinkikais aukų išrinkta po žmones į visas dalis miesto. Pietų dalyj miesto — Tadas Samovaitis ir Juozas Rimkus; rytų — Pranas Baranauskas ir Vincas Katkevičius; vakarų — Stasys Janauskas ir Jurgis Molskis; šiaurių Vincas Zvingilas ir Vincas Kėveža. Kasierius užsistatys kauciją tiek, kiek bus reikalas. Aukos surinktos bus siūnciamos Lietuvos Selpimo Fondan.

Aukas garsinti viešas susirinkimas išrinko, kaip daugiausia čia išsiplatinusį laikraštį, iš Chicago "Naujienos." "Naujienose" bus visad pagarsinta visų aukautojų vardai, kurie tik aukaus nemažiau 25c. *V. Cernauskas.*

KLAIDOS ATITAIŠYMAS. Pereitoj mano korespondencijoje iš So. Bostono buvo rašyta, kad W. Lynne tapo priimta naujų darbininkų apie 1,000, tai buvo netiesa, nes tai buvo kieno tyčia paleisti paskalai (laikraščiuose ir net plakatuose). *J. P. Raulinaitis.*

Chicagos žinios

Nauja Tautininkų konspiracija

Pranešu Chicagos lietuvių visuomenei, kad apsisaugotų tyriariotų, kurie du mėnesiu laiko kaip daro visokias intrigas, kad suardžius Visuotinojo Seimo darbą, o dabar yra sugalvoje padaryti netvarką ir Chicagos lietuvių judėjime.

Tautininkai buvo sumanę pasiimti savo globon Chicagos lietuvių draugijas, kad jas įkinkius į savo "bepartyviškosios partijos" ratus, todėl jie bėgiojo liežuvius iškorę po draugijų susirinkimus ir agitavo, kad būtų visur išrinkti jų pritarėjai į metinį Draugijų Sąjungos seimą. Jeigu tai būtų jiems pavykę, tai jie būtų išsirinke savo bičiulius į Sąjungos valdybą, ir jau tada aukos, sudėtos Chicagoje Lietuvos šelpimui, būtų nuvažiausios į jų partyviškuosius fondus. Mat, da prieš Visuotinąjį Seimą, draugijų delegatų susirinkimas nutarė pavesti Sąjungai aukų tvarkymą vietinėje kolonijoje. Bet tas jų planas neišsipildė.

Įdant pasiekus savo tikslo, tautininkai visokių triksų griežėsi. Viena, jie, kaip minėjau bėgiojo į draugisčių susirinkimus ir agitavo; visur sakė: "Rinkite ištikimus vyrus, ne socialistus!" Antra, juos rėmė jų spauda; "Lietuva," kuri ne taip dar senai visai ignoravo Draugijų Sąjungą ir net jos pranešimų netalpindavo, dabar kiekvienam numeryje karštai ragino, kad draugijos siųstų atstovus į Sąjungos seimą. Kartu, žinoma, buvo visai šmeižiami socialistai. Kada tautininkams pasirodė, kad jie jau "apdirbo" visuomenę, tai jie staigu per dentistą Zymontą, kuris yra Sąjungos pirmininkas (jo pareiga pirmi ninkauti Sąjungos seimuose), sušaukė seimą "Aušros" svetainėje. P-nas Zymontas, apskelbė seimą visai nelegališkai, nes Sąjungos valdyba buvo nularusi šaukti seimą sausio mėnesyje, o įsai sušaukė jį mėnesių anksčiau, net nepasitaręs su Sąjungos prezidentu ir sekretorium. Bet kadangi socialistai nenorėjo kelti vaidų, tai seimas visgi įvyko, ir įsai pats sutiko tą prasižengimą p. Zymontui alleisti.

Taigi pereitoje nedėlioje susėjo delegatai; daugiau kaip šimtas. Tarpe tautininkų buvo ir tokių "delegatų," kurie atstovavo visai neekzistuojančias organizacijas. Bet ir tas jiems nepagalbėjo. Kaip tik pasibaigė seimo pirmininko rinkimas, ir p. Zymontas nerperėjo, tuoj ponai tautininkai pamatė, kad visas jų planas suiro. Tuomet jie ėmė nuo visų kandidatų atsisakinėti ir iš seimo daryti juokus; tokiam tone rašo savo lapelyje apie seimą ir p. Balutis; šokinėdamas kaip ožiukas, šviežios žolės užėdęs. Bet savo nuduotu linksmumu jie neapgaus nė vieno žmogaus. Visi žino, kad jiems anaipol nelinksmu ant širdies, nes publika matė, kaip seime fanatiškieji tautininkai (pav. Šarka, Drangelis ir k.) ko tik neverkė, kada įsitikino, kad jie draugijų į savo partyvišką tiklą nepagaus.

Aš žinau da vieną dalykėli. Tautininkai seimo valandai buvo paėmę p. Olszewskio svetainę, kuri randasi priešais "Aušrą," ir ketino, jeigu neturės didžiumos seime, vesties į tą svetainę savo šalininkus ir tenai steigti naują draugijų sąjungą. Bet ir šitas planas jiems nepasisekė. Bijodami tur — but, kad nedaug delegatų paklausys jų kvietimo, jie tos demonstracijos visai nedarė.

Bet jie nenurimo. Vakar (utarnike) vakare tautininkų sulai suėjo ant Town of Lake Beržynskio svetainėje ir sugalvojo naują kovos būdą su visuomene. Jie nutarė visų pirma suskaldyti dabartinę Chicagos Draugijų Sąjungą. Tuo tikslu jie elgsis šitaip. Prieš Sąjungą jie varys agitaciją, kaip prieš "grynai socialistišką;" o kad tas būtų labiau panašu į tiesą, tai jie stengsis ištraukti iš Sąjungos valdybos visus nesocialistus. Nuo priguļėjimo prie Sąjungos jie atkalbinės draugystes, kurios randasi po jų intekme. Iš tų draugysčių jie suvers naują organizaciją, panašią į Sąjungą. Kad turėjęs daugiau spēkų, jie susidės išvien su klerikalais.

Slaptoje tautininkų konferencijoje buvo pakeltas klausimas ir apie ateinančio nedėdienio susirinkimą Meldazio svetainėje. Tenai bus svarstoma aukų rinkimo budai Chicagoje, taipgi ponams patriotams būtų labai malonutą progą savo tikslams išnaudojus. Bet jie numano, kad susirinkimas nelabai norės pritari ti partyviškoms kombinacijoms. Buvo todėl pasiulyta tam susirinkime visai nedalyvauti ir net atkalbinėti nuo jo visuomenę. Po ilgy diskusijų teoiaus jie priėjo prie to išvedimo, kad nedalyvavimas jiems naudos negatnės, tolel jie nutarė dalyvauti ir raginti, kad dalyvautų kuodaugiausia tautiškų draugijų narių ir katalikų. Jeigu tautininkams pritariančių žmonių bus susirinkime didžiama, tai jie atakuos Draugijų Sąjungą, Visuotiną Seimą ir Lietuvos Selpimo Fondą, o jeigu ne, tai darys skandalą, — panašiai, kaip padarė klerikalai rugsėjo mėnesyje priešeminiam susirinkime, išeidami su riksmu ir staigium iš salės. Aš neabėjoju, kad ir šitas tautininkų sumanymas nucsiant šuns vuodegos, nes visuomenė jau suprato juos ir j nedoras jų intrigas žiuri vis su didesniu pasibjaurėjimu.

Pridursiu dar porą žodžių. Aš tuos intrigantus vadinu tautininkais, nes jie ištiesy priklauso prie tautininkų srovės ir net sudaro joje vadovaujančią elementą. Bet aš anaipol nenoriu pasakyti, kad visi tautiškų pažvalgy žmonės yra tokie netikę. Aš pažįstu tarpe jų ir labai dorų vyrų ir moterų, bet jie su anais ambicijų ir suktumo pilnais poneliais nėra išvien. Tuos užkampių politikos didvyrius, kad atskyrus juos nuo dorų tautininkų, pritikty geriau vadinti populiarišku Chicagoje vardu — "smalviriais."

Oi, reikėtų visuomenei apsi-valyti nuo to nešvaraus ir nešvankaus gaivalo!... *Pirmievis.*

GERIAUSIAS FOTOGRAFISTAS SIAME MIESTE

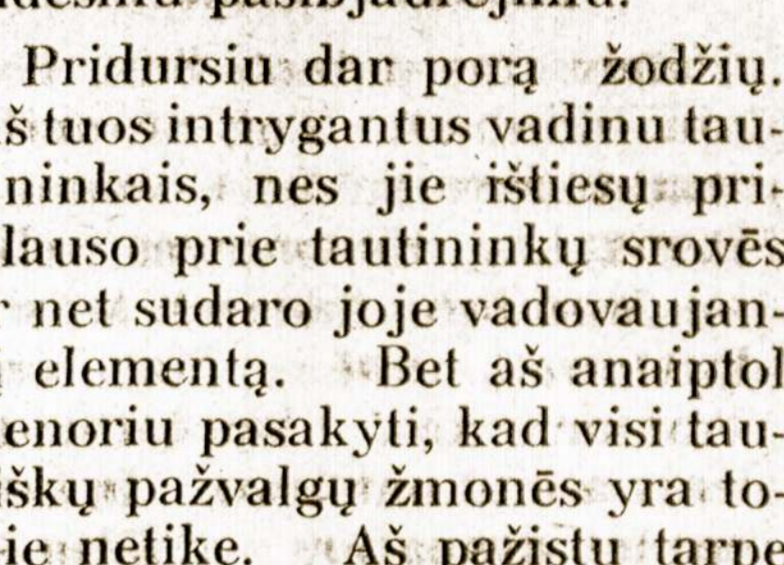
FRATELLI CANNATA

1003 So. Halsted St., arti Taylor St. Inėjimas į Krautuvę.

Mes dirbame visokius paveikslus. Vestuvių grupos — mūsų specialiskumas. Taipgi padarome gražius paveikslus ant mažų guzikėlių, ant medalių ir paveikslus padidiname. Žodžiu sakant, savo darbą atliekame nepaprastai gražiai. Su kiekvienu tuzinu paveikslų duodame dykai gražią dovanėlę.

Mes duodame dykai paveikslą 16x20 su rėmais del vestuvių. Atsinešk šitą apgarsinimą su savim ir klausk paaiskinimo.

10 for 5c

AR NORI? **AR NORI** gauti DYKAI dvi geras... **JUOZAS J. BALUTIS** (MAGICINIS) 2261 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Broli Lietuvi! Ar Jums reikalinga Siutas, Overkotas, Čeverykai ar Skrybelė? Mes patįs siuvame visokius drabužius, siutas, overkotas, uniforminius, taipgi darome ant užsakymų, todėl mes galime viskas paduoti daug pigiau, nes mes nieko nemokame, je kiems perkupėjams. Gražiausi siutai nuo \$10.00 iki \$50.00, kokiu niekad negausite jokios kitos krautuvės. **Skrybeles, Vyrų Skalbinius, Vyrų ir Vaikų čeverykai.** Visi mūsų tavorai yra atlikti unijistų darbininkų ir turi unijos žymę-label. Mes užganėdiname kiekvieną ir užganėdinsime jų.

Lietuvius **JUOZAP. J. DAILYDIS** Vedėjas Krautuvės. Visuomet Jums maloniai patarnaus

PERFECTION SMOKELESS OIL HEATER

Perfection Bedumis Alejinius šildytojas laikys Jūsų namą maloniu ir patogiu šaltose dienose pirm negu jus užkursit savo "furnace."

Šių metų naujas modelis Perfection turi tokius naujus pagerinimus, kurie jį padaro geriausiu šildytoju.

Nėra dumų, nėra smarvės, lengva išvalyti. Paprasčiausio sudėjimo. Lengvai pernešamas, kur tik norima.

Geriausiomis pasekmėms vartokite Perfection Alejū. Pardavinėjamas visur.

STANDARD OIL COMPANY (An Indiana Corporation) CHICAGO, ILL.

Valandos 8 lig 10 ryto, 1 lig 3 po piet ir 7 lig 9 vakare

Phone Drovers 7800

DR. A. J. TANANEVICZE Gydo Vyrų, Moterų ir Vaikų Ligas

Ofisai ir Gyvenimo vieta **3249 SO. MORGAN ST.**

CHICAGO, ILL.

NEW STYLE TAILORS CO-OPERATION 1130 Milwaukee Ave., Tarpe Tel. Pl. ir Haddon Ave., ant 2-ry lubų.

KATALIKAI BUVO SUPIRKĘ SOCIALISTŲ ADRESUS.

St. LOUIS, Dec. 9. — Vokiečių katalikų Central Verein'as buvo supirkęs nuo socialistų laikraščių keletą tukstančių senų konvertų, ant kurių buvo užrašyti laiškų siuntėjų adresai.

Ką manė katalikai daryti su socialistų adresais, negalima žinoti. Spėjama kad jie tuos adresus būtų suvartoję kovai prieš socialistus, gal būtų juos padavę katalikam darbdaviams, kad nepriimtų tų žmonių į darbą.

Bet ką jie nebutų manė, jiems tas nepasisekė, nes kaip tik jie tuos adresus pasiėmė į savo ofisą, tuojau atėjo policija ir tuos adresus atėmė. Mat, laikraščiai, padavę tuos adresus, duosiuos išėmė "writ'ą", kad adresai būtų atimti ir būtų iširta, kam tų adresų prireikė katalikams.

FLAGG YOUNG PALIEKA MOKYKLŲ SUPERINTENDENTE.

Ateiviams žada lekcijas prigimtoje kalboje viešose mokyklose

Senoji Chicagos mokyklų superintendentė Mrs Ella Flagg Young vakar vėl tapo išrinkta mokyklų superintendente. Mokyklų tarybos 15 sąnarių balsavo už Young, o penki susilaikė. Vietoj Young nebuvo jokio kito kandidato pastatyta.

Diena prieš rinkimus naujai įsikurusios pilietybės paplatinimo draugijos susirinkime Mrs Ella Flagg Young prizadėjo daug pagerinimų padaryti vakarinėse viešose mokyklose. Tarp kitko ji sutiko, kad ateiviams vakarinėse mokyklose kartas nuo karto būtų skaitomos lekcijos jų prigimtoje kalboje.

Minėtoji čia draugija, Citizens League of Chicago, turi savo uždavinį raginti ir padėti ateiviams patapti Suv. Valstijų piliečiais. Ton draugijon priguli žymiausias Chicagos amerikiečių visuomenės veikėjas, Miss Jane Addams, Miss M. McDowell, teisėjas Mac, prof. Tayllor ir kiti. Yra taipgi keletas ateivių atstovų. Iš lietuvių ton draugijon yra įėjęs Kazimieras Gugis, ir yra paskirtas draugijos direktoriu.

Millionierius J. Fish yra kaltinamas, kad padėginėjęs SO. Chicagoje namus, norėdamas gauti apdraudos pinigų. Ugniagesiai ir policinai paliudija, kad tai taip buvo. Fish yra teisiamas teisėjo J. M. O'Connor.

"GIEDROS" DRAUGIJA.

Visuotinas "Giedros" Draugijos susirinkimas atsibus gruodžio (Dec.) 13, 1914, Henry Booth House svet., 14-to Pl. ir Union ave., Pradžia 2 val po p. Kviečių kiekvieną butinai atsilankyti ant susirinkimo, nes daug svarbių dalykų yra aptarti ir naujos tvarkos įvedimas. Su pagarba A. W.

Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjungos

direktorių susirinkimas bus ketvergų vakare, 8 val. Aušros Svet. Malonės buvusi valdyba ir direktoriai ir naujai išrinktieji atsilankyti pažymėtame laike.

KAZIMIERAS GUGIS,

Chicagos Lietuvių Dr-jų Są-gos Prezidentas.

Chicagoje manoma visi laikrodžiai perversi vieną valandą pirmyn, taip kad vietoj šeštos valandos vakare būtų septynta, vietoj septyntos aštunta ir t.t.

L. S. S. A. 174 KP. EXTRA SUSIRINKIMAS.

L. S. S. 174 kp. Extra susirinkimas bus 11 d. gruodžio, 8 val. vakare, T. Mažienio svetainėje, 3824 S. Kedzie Ave.

Malonėkite visi pributi, nes labai daug svarbių reikalų turime apsvarstymui. Taipgi atsiėskite nors po vieną naują draugą. Sekr. A. S.

P. K. BRUCHO KRAUTUVE

Yra pripildyta visokiomis Kalėdų dovanomis ir naujausios mados tavorais kaip tai: Aukso žiedais, deimantais, paukuotais laikrodžiais ir lenčiųgėliais, deimantinėm ir auksinėm spalikom, koloniskais, branzaletais, laktais ir visokiais naujausios mados laikrodžiais.

Mes parduodame teisingai, pigiau negu kur kitur ir tavorą gvarantuojame. Mes parduodame pigiau negu kiti, nes krautuve turime savo nuosavame name ir rendos nereikia mokėti.

Kurie gyvenate toliau nuo Chicagos, prisiuskite savo pilną adresą, mes pasiūsiame jums naują iliustruotą katalogą už dyką.

P. K. BRUCHAS

3248 So. Morgan St., Chicago, Ill.

CHICAGO, CHICAGO!

Norintieji pasiųsti pinigų į tėvynę-Rusiją, del blankų pasiuntimui pinigų ir del kainų persiuntimo kreipkitės į Russian American Bureau, kuris gvarantuoja dastatymą pinigų į paskirtą vietą.

RUSSIAN AMERICAN BUREAU
160 N. FIFTH AVE., CHICAGO, ILL.
2ras floras

"NAUJIENOS" UŽ \$4.00 METAMS.

Kas prisius metinę prenumeratą \$5.00 už "Naujienas," tas gaus dovaną "JAUNIMO SAPNUS" metams vertės \$1.00. Kaip žinot, jog "J. S." vienas iš geriausių einančių Amerikoje lietuvių žurnalų, kadangi jį leidžia Susivienijimas Lietuvių Moksleivių Amerikoje.

Pertai patarčiau visuomenei arčiau susipažinti su jais. Kiekvienas užsirašydamas "Naujienos" pas mane, gausit "J. S." dovanai. Šią dovaną duosiu tik ligi naujų metų. Todėl skubinkite pasinaudoti šia puikią proga.

A. J. Rašimas

3317 Auburn Ave., Chicago, Ill.

DOVANA DYKAI

Prieš šventes aš duosiu kiekvienam didelį malevotą ant drobės paveikslą tam, kuris paims pas mane tuziną kabinetinių paveikslų už \$5.00

PETER CONRAD

Lietuvis Fotografistas
3130 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel Drover 6369

Tėmykit Muzikantai

Aš parduodu ir taisy Armonikas-Koncertinkus ir kitus muzikališkus instrumentus už labai prieduomą kainą.

Apsiumu grajyt ant visokių Balių, Sokų, Piknikų ir Vestuvių. Suteikiu geriausia tautišką orkestrą. Laiku reikalavimo tarnystės panašiais reikalais, aš visada esu gatavas apimti tokius darbus, užtikrindamas vertę mano atlikimo.

Krautuveje užlaikau visokių lengvųjų gėrimų, Fruktų, kenzijų ir kasdien reikalingų produktų.

CHARLES MASELSKIS

1202 S. Main St., Rockford, Ill.

Geriausią Užėga

Visiems lietuviams pas Mikolą Korkeviski, 360 Lincoln Ave, Milwaukee, Wis., nes aš užlaikau puikių salinų visokių gardžių gėrimų ir kvepiančių cigaryų. Kas svarbiausia, tai 26 ir 27 d. gruodžio-Dec. 1914 bus duodami šilui užkandžiai iš zuikienos ir vištienos. Todėl nepamirškite visi atsilankyti. Griėš puiki muzikė ir duosiu didelę Bačką alaus uždyką. Kas tik atsilankys, visi liksite užganėdinti.

Pardavimui

NORIU GREITAI PARDUOTI lai savo "Naujienų" Bendrovės šėtą. Kiekvienas šėras vertas \$10.00. Perkantiems tuojau atiduosiu speiališka kaina. Norintieji pirkti raikykite šiuo adresu:

J. ILGAUDAS

3234 W. 64th St., Chicago, Ill.

PIGIAI PARSIDUODA

Naujas 4 kambarių namas ant 32 pėdų loto, ant Sacramento Ave. arti 47-tos gatvės. Arti Crane Co. dirbtuvių. Kaina \$2,150 užmokant ant karto ir \$2,400 ant išmokėsčio. Kreipkitės pas:

P. ZABELLO

2703 W. 47th St.

PARSIDUODA 7 kambarių namas su 3 lotais, 3 blokal nuo 51-mos gatvės karų. Labai gera vieta augimui vištų ir daržovių. Kaina \$1600, apie \$500 turi būti įmokėta, likusieji ant išmokėjimo.

5 kambarių mūrinė stobelė (Cottage) labai gražiai užbaigta, gatvės ištaisyta, bargasas už \$1000 grynus pinigų arba ant išmokėjimų. Namas randasi arti mano ofiso.

4 šeimnų namas ant Francisco Ave. ir 44-tos Gat. — \$5100.
2 šeimnų namas 44-tos ir Francisco Ave \$3100.

J. McDONNELL

3622 S. California Ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda SALUNAS puikoje vietoj ant Canal St. Atsiėskite: **UNITED STATES BREWING CO.** 2519 Elston Ave., Chicago, Ill.

DR. THOMPSON

Daktaras ir Chirurgas
BRIDGEPORT, CONN.
1128 Main Street,
Kalbama lietuviškai.

Tel. Haymarket 6212

DR. W. YUSZKIEWICZ

Lietuviškas akių gydytojas.

Kas turit skaudančias akis arba silpnas, ar galvos skaudėjimą, atsilankykit pas

Dr. W. Yuzskiewicz
1024 Milwaukee Ave.

Mokiname Angliškai

Visose dalyse Amerikos ir Kanados

Vienintelė amerikoniška mokykla, kuri duoda pilną užtikrinimą išmokti skaityti, rašyti ir kalbėti angliškai labai trumpame laike, už taip mažą atlyginimą, kad ir biedniausias vyras ir moteris gali užimokėti.

Mokiname per laiskus (korespondencija) tobuliausias metodus; kiekvienas išmoksta be vargo. Mokiname teipjuo klasose dienos ir vakarais. Platesnių žinių rašykite pas:

WAITCHES BROS.

1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

SUNKŪS LAIKAI

Delei sunkių laikų reikia taupyti pinigai ir ant drabužio. Gailima įgyti už \$5 ir biskį brangių, siutus ir žieminius plostčius, išėjusius iš mados arba truputį apnešiotus, vertės \$35 ir \$40.00.

S. GORDON,

1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. Drover 7169.

S. Markunas

GENERALISKAS KONTRAKTORIUS

Muravoja konkrytą, padirba specialiskai provijemus namus, ir padirba po savininkų reikalavimui.

2459 W. 46th Place.

CHICAGO, ILL.

CARR BROS. WRECKING CO. INC.

PARDUODAME PIGIAI SENAS IR NAUJAS LENTAS, STULPUS IR KITOKI MATERIALA.

Taipgi maliava, vinis, duris, langus, stora popiera stogams dengti ir t.t.
PHONE YDS. 1294 3003 TO 3039 SO. HALSTED STR.

AR PRIGULI PRIE

Jai nepriguli - prisirašyk ir prigulek

Jai priguli-kalbink kitu prisirašyti

Štai delko reikia prie Susivienijimo priguleti:

1.—SUSIV. LIET. AM. moka savo narių paveldėjams posmertines pašalpas: I laipsnio—\$150.00; II laipsnio—\$300.00; III laipsnio—\$600.00 ir IV laipsnio—\$1000.00.—Be to Susiv. Liet. Amer. moka Pašalpą ligoje popo \$6.00 savaitėje. Visi nariai gauna organą "Tėvyne."

2.—SUSIVIENIJIMAS LIET. A. PRIMA VISUS LIETUVIUS IR LETUVATES, ir visiems, kaip vyrams taip ir moterims, Susivienijime yra lygios liėsos.

3.—SUSIVIENIJIMAS iki 1914 m. yra išmokėjęs suvirš 89 tukstančius dolarių pašalpos nelaimingoms našlėms ir našlaičiams. SUSIV. LIET. AM. yra išmokėjęs 10 tukstančių dol. įvairiems lietuvių apšvietos ir kultu-ros reikalams.

4.—SUSIV. LIET. AMERIKOJE neapleidžia nei vieno savo nario, papuolančio į nelaimę ir per 27 metus S.L.A. gyvavimo nebuvo dar atsilikimo, kad nebut išmokėta posmertine.

5.—SUSIVIENIJIMAS L. B. yra seniausia, didžiausia, turtingiausia ir progresyviška pašalpinė organizacija, tarnaujanti visų lietuvių išėvių reikalams. Prie SUSIVIENIJIMO rašosi ir turi rašyties kiekvienas, kas tik skaito save lietuviu, kam rupi jo brolių-lietuvių reikalai ir kam rupi jo paties ir šeimos ateitis.

Todėl neatidėliokit, tuojau rupinkitės prisirašyti prie šios organizacijos, nes juo jaunesnis prisirašys, juo mažiau turėsi mokėti. Prisirašyk prie kuopos, kuri yra tavo miestelyje. Jai nėra kuopos, tai pasikalbėk su savo draugais, pareikalauk iš Centro informacijų ir sutverk kuopelę. Gausi nario įsteigtojo vardą, o ir Susivienijimui pagelbėsi jojo prakilnius likslus gyveniman vikdint.

KREIPKIS Į SAVO MIESTO KUOPĄ, ARBA Į CENTRĄ.

Centro adresas:

Lietuvių Susivienijimas Amerikoje

307 W. 30th St. New York, N. Y.